

Trygghet är en känsla som grundar sig i våra förutsättningar och perspektiv. Vi behöver fler initiativ som bygger broar för ett tryggare samhälle. Många är oroliga och rädda över en utveckling som inte riktigt är förankrad i verkligheten. Forskningen visar på att varken kriminalitet eller antalet mord per 100.000 invånare har ökat i Sverige (<https://bra.se/statistik/kriminalstatistik.html>). Med det sagt är utsatthet för våld och annan otrygghet ett stort problem för många grupper i samhället.

Samtidigt befinner vi oss i ett politiskt samtalsklimat där effekterna av social och ekonomiska utsatthet betraktas som ett problem som utsatta grupper själva bär ansvaret för. Den senaste tidens etnifiering av våra samhällsutmaningar, inklusive våldet, riskerar att bli ett hot mot rättsstaten och demokratin. En stor del av det våldsförebyggande arbetet måste handla om att synliggöra makt och förebygga fördomar och vi behöver gemensamma visioner om vi vill åstadkomma en förändring. Ett samhälle med stor segregation och som inte är jämlikt bidrar till ökad polarisering och stigmatisering. Ojämlika villkor som i sig ökar brottsligheten. Därför behöver en kommun eller region se över hur man planerar för bostäder, arbetsmarknaden och skolan så att det blir likvärdigt för alla.

Av den anledningen gläder det oss särskilt att beredningen drar följande slutsats ”Många av de åtgärder som behövs för att motverka att barn och unga dras in i gängkriminalitet hör hemma på en övergripande samhällsnivå, inom politikområden som arbetsmarknadspolitik, integrationspolitik, socialpolitik, bostadspolitik, fördelningspolitik osv. För att på allvar komma till rätta med situationen krävs sannolikt ett omfattande, målmedvetet och mycket långsiktigt reformarbete inom flera av dessa områden.” vi ser fram emot att se hur politiken svarar mot det behovet, om man menar allvar med ambitionen att i grunden bygga ett tryggare samhälle för alla.

Vidare uppskattar vi det tydliga fokuset på tidigare förebyggande insatser båda mot våld i ungas nära relationer och för att förebygga annat våld och kriminalitet. Det finns stor potential att genomföra förebyggande insatser som adresserar gemensamma riskfaktorer, både på individ-, grupp- och samhällsnivå.

Slutligen ser vi positivt på att beredningen lyfter fram arbete med maskulinitetsnormer som ett centralt insatsområde. Däremot saknar vi att en djupare förståelse för hur stereotypa och patriarkala förväntningar formar män och pojkar genomsyrar rapportens beskrivningar av våldet och av de insatser som föreslås. Män, maskulinitet och våld är ett omfattande kunskapsområde och om olika samhällsaktörer ska kunna agera för att förändra maskulinitetsnormer krävs det ett kraftigt kunskapslyft inom många sektorer. Lika viktigt är det att förstå att stereotypa maskulinitetsnormer inte är något som bara påverkar vissa grupper av killar och män eller som kommer utifrån, utan något som genomsyrar det svenska samhället i alla dess delar, och påverkar oss alla.

När det gäller de konkreta insatserna vill vi poängtera att det inte är självklart att våldsförebyggande insatser förändrar maskulinitetsnormer och det sätt på vilket pojkar och män agerar, bara för att man har konstaterat att män är överrepresenterade som förövare.

Här ser vi ett stort behov för det brottsförebyggande fältet att ta del av det lärande som skett inom arbetet för att förebygga mäns våld mot kvinnor under de senaste tio åren. Både när det gäller genusförändrande metoder och lärande kring implementering i olika verksamheter. Det brottsförebyggande och brottsbekämpande fältet behöver ha en kunskap om vad genusförändrade ansatser innebär. Den djupa kunskap som finns om genus och jämställdhet inom det våldsförebyggande arbetet behöver integreras i det brottsförebyggande arbetet. Konkret behöver relevanta myndigheter med kompetens kring genus ges en central roll i att bidra med kunskap till det

Remissvar SOU 2022:67 Vägar till ett tryggare samhälle – kraftsamling för barn och unga
Organisationen MÄN (Män för Jämställdhet)

brottförebyggande arbetet. Det finns goda förutsättningar för synergier, men arbetet kräver resurser och tid liksom en politiskt förankrad förståelse för våld som en könad företeelse.